

ha az üzemek stb. vezető és műszaki dolgozói igénybe is veszik azt. Továbbá, ha a birtokukban lévő anyagot az érdekeltek rendezetten összegyűjtik, az elkallódástól és csonkítástól megóvják, és ha a hozzájuk forduló szakemberek és kutatók számára kézséges és gyors tájékoztatást adnak folyóirataikról, és lehetővé teszik az azokban lévő cikkek lemásolását, fényképezését, sőt indokolt esetben kölcsönzését is.

Dr. Szőlőssy Tibor

- x -

LEGYEN MAGYAR KÖNYVTÁROSOK EGYESÜLETE!

Szerkesztőségünkhez több hozzászólás érkezett a Magyar Könyvtárosok Egyesülete ügyében írt cikkhez. Ezek közül közöljük a legérdekesebbeket. Szerk.

Hozzászólásom címe már jelzi, hogy Parányi Györgyné kérdésére /Legyen-e Magyar Könyvtárosok Egyesülete? ; MKT 1957, 1-2. sz. p. 64-69/ határozott igen-nel felelek. Gondosan összeállított javaslatához a könyvtárosok érdekvédelme szempontjából kívánok néhány megjegyzést tenni.

Mondanivalóm lényege a következő: a megalakuló Egyesület védje meg a könyvtárosokat a nem-könyvtáros könyvtárosoktól. Ez a megfogalmazás csak látszólag paradox, valójában azonban mindenütt a világon meglévő reális helyzetet jellemez. Közismert, hogy vannak könyvtárosok és vannak könyvtári alkalmazottak. Könyvtáros az, akinek a könyvtári munka a hivatása és a szakmája, - tehát az, aki könyvtáros akar lenni és ezt a szakmát megtanulta. Könyvtári alkalmazott az, aki könyvtárban dolgozik, de nem akart könyvtáros lenni és a szakmát nem tanulta meg^{1/}. A könyvtári alkalmazott esetleg könyvtárossá válhat, ha megvan benne az érdeklődés a könyvtárosi hivatás és a könyvtártudományi tanulmányok iránt. Ebben az esetben szorgalmas, szívszóró önképzéssel, tanfolyamok végzésével, fáradhatatlan intellektuális érdeklődésével fokozatosan egyenrangú munkatársává lehet a könyvtárosnak. Vannak azonban olyan könyvtári alkalmazottak - ne kutassuk most:

^{1/} Consóle, Alfredo Hagamos del bibliotecario un profesional 7. ed. Buenos Aires, 1954, Libreria el Ateneo. p. 11-13.

hogyan kerülnek ezek a könyvtárba - . akik esetleg hosszú évekig dolgoznak a könyvtárban, de semmi szándékuk nincs arra, hogy könyvtárosokká váljanak. Nem tanulnak, nem fejlődnek, tanfolyamot nem végeznek, semmi iránt nem érdeklődnek, legkevesbé pedig a saját munkájuk iránt. Ezekre az alkalmazottakra gondolok, amikor azt mondom, hogy az Egyesület védje meg a könyvtárosokat a nem-könyvtáros könyvtárosoktól.

Annak a könyvtárosnak, akinek huzamosabb ideig kellett együtt dolgoznia ilyen nem-könyvtáros könyvtári alkalmazottakkal, nem kell bővebben magyarázni, hogy milyen áldatlan helyzet és légkör alakul ki ilyen könyvtárban. Mivel a könyvtáros és a könyvtári alkalmazott problémái csak látszólag közösek, intellektuálisan teljesen idegenül élnek egymás mellett; eszmecseréről, vitáról, komoly szakmai megbeszélésekről szó sem lehet, hiszen a könyvtári alkalmazottnak a könyvtár csak munkahely, nem pedig könyvtár, s a könyv csak tárgy, amit ide-oda kell tenni és vinni, nem pedig szellemi elmélyülésre ösztönző probléma és élmény. A megalakuló Egyesületnek meg kell akadályoznia, hogy bármely könyvtárban ilyen légkör és helyzet alakuljon ki.

Ugy látszik, hogy a világon mindenütt nagyon sok a könyvtári alkalmazott és nagyon kevés a könyvtáros. Ennek egyik oka az, hogy még mindig elég általános és elterjedt az a vélemény, hogy "mindenki-aki-tud-olvasni" vagy "mindenki-aki-szereti-a-könyvet", lehet könyvtáros /2/. A legtöbb embernek fogalma sincs arról, hogy tulajdonképpen mit kell tudnia egy könyvtárosnak. Sokszor azoknak sincs fogalmuk erről, akikre könyvtárosok alkalmazása, felvétele van bízva. Azt mindenki tudja, hogy mit kell megkivánni a fizikustól, a vegyésztől, a mérnöktől vagy a szakmunkástól, s ezekben a szakmákban az alkalmazás előtt igazolni kell valamivel a munkakör betöltéséhez szükséges képzettséget vagy rátermettséget. - A megalakuló Egyesületnek el kell érnie, ki kell harcolnia, hogy minden intézmény, hivatal, vállalat csak azokat alkalmazhassa könyvtárosokként, akiket erre az Egyesület alkalmasnak talál, vagy akik alkalmaztatásuk után rövidesen valami jelét adják annak, hogy valóban könyvtárosok akarnak lenni.

Hogy a szakkönyvtárakban valóban könyvtárosok dolgozzanak, ez nem csak a könyvtárosoknak érdeke, hanem az egész magyar műszaki könyvtárigénynek és az egész magyar műszaki kultúrának is elsőrendű érdeke. A könyvtár a könyvtárosokban

2/ Sass, Samuel: Everyone is a /bad/ librarian = Special Libraries, 1956. p. 406-408

éi! Ha a könyvtári alkalmazott nem könyvtáros, a könyvtár csak könyvgyűjtemény marad, amit nem tudnak arra használni, ami a rendeltetése. Ha a Könyvtárosok Egyesülete munkájának eredményeképpen egyre több lesz hazánkban a könyvtáros s egyre kevesebb a nem-hivatásos könyvtári alkalmazott, akkor az Egyesület nagy mértékben járul majd hozzá a magyar könyvtári kultúra színvonalának emeléséhez.

- x -

HOZZÁSZÓLÁS A MŰSZAKI KÖNYVTÁRAK SZABÁLYZATA C. CIKKHEZ.

A Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatójának legutóbbi számában örömmel olvastam Balázs Sándor cikkét, amely komoly lépést jelent a műszaki könyvtárosok tennivalóinak meghatározása ügyében. Egységesítési törekvés, mely a ma még meglehetősen különböző utakon járó műszaki könyvtárosokat közös útra igyekszik terelni.

Az idézett cikkben közölt szabályzat nem tartalmazza az összes ügyrendi kérdéseket, a könyvtáros feladatait és kötelességeit. Szerintem hasznos lenne a közeljövőben ezt is hivatalos formában közzétenni, hogy a helyi felettes szervek felé is táasztázva legyen ez a kérdés. Sokszor tapasztalható ugyanis, hogy a vállalati felettes szervek meglehetősen tájékozatlanok, és hozzá nem értéssel viseltetnek a könyvtári munkával szemben.

A szabályzat-tervezetet illetően a következő észrevételeim vannak:

A 15 és 16. & üzemi viszonylatban véleményem szerint nem helytálló. Egyes szakemberek pl. állandó jelleggel kérnek ki könyveket, amelyekre mindig szükségük van és amely könyvek speciális tartalmuknál fogva más személyeket általában nem is érdekelnek. Helyette tehát a következő szöveget ajánlom: a kölcsönzési határidő két hét, két ízben meghosszabbítható stb. de egyes esetekben ez hosszabb, sőt állandó jellegű is lehet. /Helyes! Szerk./

Nem lehet szigorúan megszabni azt sem, hogy egy olvasónál egyidejűleg csak 3 kötet könyv és 3 db. folyóirat lehet. Lehetnek valakinek olyan szakmai feladatai és problémái is, amelyek több könyv és folyóirat egyidejű tanulmányozását teszi szükségessé. A közölt Szabályzat tervezet különben erre módot is ad.